

**Gäller från
19 januari 2013**

Köra lastbil eller buss, med eller utan släpvagn

Du har väl koll på de nya körkortsreglerna?

**TRANSPORT
STYRELSEN**

Nya regler för lastbil och buss

Den 19 januari 2013 träder nya körkortsregler i kraft

Det finns ett stort behov av att transportera gods och människor i vårt samhälle. Transporterna sker via järnväg, flyg och båt och till den absolut största delen på vägar med lastbil och buss. Idag finns drygt 220 000 tunga lastbilar och bussar i Sverige, och det ställs andra krav på dig som förare av ett sådant fordon jämfört med om du kör en personbil. Den här foldern ger dig en överblick över vilka körkortsbehörigheter som krävs.

Nyhet. Fyra nya körkortsbehörigheter

Hittills har det funnits fyra körkortsbehörigheter för lastbil och buss. Nu införs ytterligare fyra. Bakgrunden till förändringarna är ett EU-direktiv och syftet är att få trafiksäkrare och enhetligare körkortsbestämmelser inom hela EU.

C1 ger rätt att köra medeltunga lastbilar med en totalvikt på högst 7 500 kg och personbilar med en totalvikt över 3 500 kg men inte över 7 500 kg. Till fordonet får du koppla en släpvagn med en totalvikt på högst 750 kg.

C1E ger samma rätt som C1 och du får dessutom koppla till en eller flera släpvagnar, om bilens och släpvagnarnas sammanlagda totalvikt inte är högre än 12 000 kg.

D1 ger dig rätt att köra mellanstora bussar som är konstruerade för högst 16 sittplatser utöver förarplatsen, och har en maximal längd av 8 m. Till bussen får man koppla en släpvagn med en totalvikt på högst 750 kg.

D1E ger samma rätt som D1 och du får dessutom koppla till en eller flera släpvagnar oavsett vikt.

Nyhet. Ändrade åldersgränser

Åldersgränserna för de körkortsbehörigheter för lastbil och buss som funnits sedan tidigare ändras. För C- och CE-behörighet höjs åldersgränsen till 21 år. För D- och DE-behörighet höjs åldersgränsen till 24 år.

För de nya behörigheterna C1 och C1E blir åldersgränsen 18 år. För behörigheterna D1 och D1E blir åldersgränsen 21 år.

Om du har genomgått en yrkesförarutbildning, gäller dock lägre ålderskrav. Läs mer under rubriken *Gods- eller persontransporter kräver yrkeskompetensbevis*.

Genomgående för de nya körkortsbestämmelserna är ett tydligare användande av principen om ”stegvist tillträde”. Det innebär att en förare med ökad ålder och erfarenhet stegvis får tillträde till de tyngre fordonstyperna inom en fordonskategori.

Nyhet. Åldersgränserna för övningskörning ändras

Åldersgränserna för att få övningsköra för olika behörigheter justeras. Principen är att du ska kunna övningsköra en tid innan du uppnår den ålder då du kan ta behörigheten i fråga. Undantaget är C1 och C1E, där åldersgränsen 18 år sammanfaller för övningskörning och körkort. Se tabellen.

Nyhet. 5-årig giltighetstid och medicinska krav

Alla körkort för högre behörigheter (C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D och DE) får en kortare giltighetstid. Giltighetstiden blir 5 år i stället för 10 år. Körkortet måste förnyas innan giltighetstiden har gått ut och körkortsinnehavaren ska i samband med förnyelsen alltid visa att de medicinska kraven för innehav är uppfyllda.

När du tar en högre behörighet för första gången måste du lämna in ett läkarintyg i samband med att du ansöker om körkortstillstånd.

När du därefter behöver förnya ditt körkort ska din ansökan kompletteras med en hälsodeklaration, om du är under 45 år. Om du har fyllt 45 år, ska din ansökan kompletteras med ett läkarintyg.

Gods- eller persontransporter kräver yrkeskompetensbevis

Om du vill arbeta med gods- eller persontransporter med lastbil eller buss behöver du ha ett yrkeskompetensbevis. Du får yrkeskompetensbeviset när du har genomgått en yrkesförarutbildning, har gjort ett godkänt prov och tagit körkortet. Yrkeskompetensbeviset ger vissa garantier för att en person har grundläggande kunskaper för att köra den typ av fordon han eller hon har bevis för. Från 19 januari 2013 är det möjligt att ta körkort för de högre behörigheterna vid lägre ålder än gällande körkortsålder om man genomgår utbildning till yrkesförare.

- Du som genomgår yrkesförarutbildning för godstransporter kan få körkort med behörigheterna C och CE från 18 års ålder för att få utföra sådana transporter.
- Du som genomgår yrkesförarutbildning till bussförare kan få körkort med behörigheterna D och DE från 21 års ålder för att få utföra sådana transporter.
- Du som genomgår yrkesförarutbildning till bussförare i gymnasieskolan kan få behörighet D1, D1E, D eller DE med vissa begränsningar från 18 års ålder för att få utföra sådana transporter.

Om du redan har behörighet C, CE, D eller DE

Om du redan har ett körkort med behörighet C, CE, D eller DE, gäller samma regler som när du tog ditt körkort. En grundläggande princip inom körkortslagstiftningen är att du aldrig förlorar den rätt att köra ett fordon eller en fordonskombination som du en gång skaffat dig (under förutsättning att du inte får ditt körkort återkallat).

OBS! En väsentlig skillnad är att körkortets giltighetstid kortas ned från 10 till 5 år om man har någon av de högre behörigheterna, se mer under rubriken 5-årig giltighetstid och medicinska krav.

Fordonskategori	Fordonsuppgifter	Minsta körkortskrav	Ålder för körkort	Ålder för övningskörning
"Medeltung" lastbil	Lastbil med en totalvikt på högst 7 500 kg (och personbil med en totalvikt över 3 500 kg men inte över 7 500 kg). Till fordonet får man koppla en släpvagn med totalvikt på högst 750 kg.	C1	18 år	18 år
"Medeltung" lastbil med släp	Lastbil med en totalvikt på högst 7 500 kg (och personbil med en totalvikt över 3 500 kg men inte över 7 500 kg). Till fordonet får man koppla en eller flera släpvagnar, om den sammanlagda totalvikten inte är högre än 12 000 kg.	C1E	18 år	18 år
Tung lastbil	Lastbil med en totalvikt över 3 500 kg utan övre viktbegränsning (och personbil med en totalvikt över 3 500 kg utan övre viktbegränsning). Till fordonet får man koppla en släpvagn med totalvikt på högst 750 kg.	C	21 år (18 år ^{*)} (18 år ^{**)}	20 år (18 år ^{*)} (18 år ^{**)}
Tung lastbil med släp	Lastbil med en totalvikt över 3 500 kg utan övre viktbegränsning (och personbil med en totalvikt över 3 500 kg utan övre viktbegränsning). Till fordonet får man koppla en eller flera släpvagnar utan någon övre viktbegränsning.	CE	21 år (18 år ^{*)} (18 år ^{**)}	20 år (18 år ^{*)} (18 år ^{**)}
"Mellanstor" buss	Buss konstruerad för högst 16 sittplatser utöver förarplatsen, och bussen får inte vara längre än 8 meter. Till fordonet får man koppla en släpvagn med totalvikt på högst 750 kg.	D1	21 år (18 år ^{*)}	20 år
"Mellanstor" buss med släpvagn	Buss konstruerad för högst 16 sittplatser utöver förarplatsen, och bussen får inte vara längre än 8 meter. Till fordonet får man koppla en eller flera släpvagnar utan någon övre viktbegränsning.	D1E	21 år (18 år ^{*)}	20 år
Buss	Buss oavsett antal sittplatser och längd.	D	24 år (18 år ^{*)} (21 år ^{**)}	23 år (20 år ^{**)}
Buss med släpvagn	Buss oavsett antal sittplatser och längd. Till fordonet får man koppla en eller flera släpvagnar utan någon övre viktbegränsning.	DE	24 år (18 år ^{*)} (21 år ^{**)}	23 år (20 år ^{**)}

* Om personen genomgår yrkesförarutbildning inom gymnasieskolan.

** Om personen genomgår yrkesförarutbildning hos utbildare med tillstånd eller i kommunal vuxenutbildning.
Se rubriken Gods- eller persontransporter kräver yrkeskompetensbevis.

Mer information

Mer information om körkort finns på Körkortsportalen. Körkortsportalen är alltid uppdaterad med den senaste informationen.

www.korkortsportalen.se

Du kan även ringa till Transportstyrelsens kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-81 81 81.

www.transportstyrelsen.se
Telefon 0771-503 503